

Posudek oponenta na diplomovou práci

Autorka: Aneta Staniševská

Školitel: Prof. PhDr. Vlastimil Zuska, CSc.

Oponent: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

Název práce: Konstrukce postavy: Postava ve fikčních světech a světech příběhu

Diplomová práce Anety Staniševské, nazvaná *Konstrukce postavy: Postava ve fikčních světech a světech příběhu*, se pohybuje na rozhraní estetické teorie, literární teorie a naratologie. Hlavním cílem autorky je „dokázat, že svět příběhu chápaný jakožto mentální model se vzhledem k tématu postavy vyhýbá některým obtížím, které provázejí teorie fikčních světů“.

Autorka se v první kapitole zabývá nejprve obecně otázkou definice a teorie postavy a pokouší se lokalizovat v tomto poli kognitivní přístupy k předmětu svého zkoumání. Autorka následně proti sobě staví názory na čtenářovu aktivitu v rámci konstrukce tzv. fikčního světa v podání Lubomíra Doležela a Marie-Laure Ryanové, přičemž ohledává jejich styčné body a jejich rozdíly. Na základě této komparace se pak pokouší formulovat zvláštní „status postavy“ vzhledem k aktivitě čtenáře, a ukazuje, ve třetí kapitole, roli, jakou tato plní v koncepci Umberta Eca. Završením práce je ukázání neoddělitelnosti rozumění příběhu a konstrukce postavy (IV. kapitola), především prostřednictvím teorií Alana Palmera a Davida Hermana.

Aneta Staniševská v naznačeném sledu postupně představuje, zvažuje a kriticky nahlíží jednotlivé přístupy a prokazuje důkladnou erudici v rámci pojednávaného tématu. Jednotlivé prameny pouze nereprodukuje, ale snaží se, nutno dodat úspěšně, zvážit ve vzájemném porovnání jejich explanační sílu. Pokud jde o jednotlivé kapitoly, podání jednotlivých teorií apod., nemám jako oponent zásadních námitek, text je navíc psán čtivě a vstřícně ke čtenáři.

Pokud bych měl hledat vzhledem ke své roli nějaký nedostatek, nacházel by se spíše na rovině celku, než jeho součástí. V řadě po sobě pojednávaných koncepcí text plyne příliš po jedné úrovni, horizontálně a hlavní myšlenka, či obhajovaná teze se často stává méně zřetelnou. Jednoduše řečeno, méně by bylo v tomto ohledu více. Doporučil bych, aby autorka zvážila napsání studie o zhruba třetinové délce, v níž by obrysy její argumentace byly zřetelnější, resp. byl pro ní využit pouze ten nejnútnejší materiál.

Aneta Staniševská představovala své téma v rámci Diplomního semináře a obě vystoupení svědčila a systematické práci při tvorbě textu. Diplomová práce je psána na velmi dobré stylistické úrovni a (opomeneme-li občasné překlepy) na odpovídající úrovni gramatické.

Z výše uvedených důvodů doporučuji diplomovou práci Anety Staniševské k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **výborně**.

V Hrazené Lhotě 7. 9. 2015

Ondřej Dadejík